

Posudek vedoucího bakalářské práce

Šárky Pavlíčkové

Dům U Černé Matky Boží v Praze

Tématem bakalářské práce Šárky Pavlíčkové je první kubistická stavba Josefa Gočára z roku 1912 – Dům U Černé Matky Boží na rohu Celetné a Ovocného trhu ve Starém Městě pražském.

Práce je logicky koncipovaná a autorka ji člení do deseti kapitol včetně úvodu a závěru, na který navazuje bibliografie a obrazová příloha.

V krátkém úvodu nezapře své okouzlení polohou domu v barokním intravilánu města i novátorstvím jeho forem. Zároveň se již pokouší určit svoji výchozí pozici pro zkoumání domu, ve které bude oprávněně vidět pokus o symbiózu principů klasické architektonické tradice s modernistickým pojetím povrchu stavby, aniž by popírala na stavbě uplatněné konstrukční, technologické a dispoziční inovace. V úvodu Šárka Pavlíčková prezentuje i svoje osobité pojetí kubistické architektury jako „Architektury hran“ nebo „Architektury šikmých ploch“, které v časovém a geografickém přesahu epizody v dějinách české architektury před 1. světovou válkou zahrnuje příklady architektury od německého expresionismu až po kreace Franka Gehryho.

V přehledu literatury k tématu své bakalářské práce referuje autorka věcně o relevantních publikacích, aniž by se pouštěla do jejich kritického zhodnocení, přičemž se jí však přesto daří vyzdvihnout a nebo charakterizovat jejich přínos.

Ve třetí kapitole předkládá Šárka Pavlíčková stavební historii domu od stavebnického záměru až po současnost a reflektuje i peripetie jeho využití a pozdějších stavebních úprav.

Samostatná stať je v bakalářské práci věnována oběma projektovým variantám domu z roku 1911 a 1912. Přínosný je autorčin postřeh o formálních analogiích Gočárova projektu s architekturou Josipa Plečnika. Její popis a charakteristika obou projektů prozrazuje autorčino pochopení pro optické zákonitosti architektonické tvorby.

Pátá kapitola je věnovaná popisu a analýze samotné provedené stavby. Autorka vychází z pojetí architektury jako umění prostorové tvorby a charakterizuje středověkou stavební parcelu domu, jeho dispozici i rozložení horizontálních a vertikálních komunikací domovního interiéru. Její popis je věcný, ale zároveň citlivý k optickým vlastnostem stavby, které dokáže navíc metaforicky interpretovat. V popisu fasády, který logicky následuje až po analýze prostorového řešení domu, přináší celou řadu inspirativních postřehů a pouští se i do srovnání s jinými stavbami Josefa Gočára.

V šesté kapitole své bakalářské práce se Šárka Pavlíčková pokouší zařadit Dům U Černé Matky Boží do kontextu evropské architektury 20. století. Přes celou řadu cenných postřehů by tato poněkud „neučesaná“ část bakalářské práce vyžadovala ještě dopracování, i když v ní uvedené příklady nepostrádají opodstatnění a znovu svědčí o vnímavém přístupu autorky.

Sedmá kapitola pojednává stručně o dějinách české kubistické architektury a v osmé části své bakalářské práce zkoumá autorka možnosti vlivu stavby Domu U Černé Matky Boží a české kubistické architektury na moderní architekturu druhé poloviny 20. století v Evropě či v zámoří. Autorka přitom vychází z pojetí Rostislava Šváchy, který v knize o kubistické architektuře z roku 2000 rozlišoval mezi „schvalovači“ a „popírači“ vlivu pražské kubistické architektury v jejich díle. Přináší celou řadu dalších příkladů staveb s ostrými hranami, šikmými plochami ve kterých vidí identické pojetí architektury s architekturou kubismu.

Autorčina kvalifikace formálních kategorií architektury vychází z jejich optických a haptických kvalit a v jistém ohledu je příspěvkem do aktuální diskuze o skulpturálním charakteru současné architektury. S jejími názory je možné polemizovat avšak je plně respektovat.

Devátá kapitola je stručným portrétním medailonem architekta Josefa Gočára a závěr bakalářské práce Šárky Pavlíčkové je meditací na téma geometrie a architektury, harmonie, hudby, matematiky a přírody.

Při hodnocení předložené bakalářské práce je nutné vyzdvihnout její myšlenkové bohatství a tvůrčí a originální přístup k danému tématu. Lze ji s dobrým svědomím odpustit drobná pochybení v citacích, či nevyzrálé formulace a stylistická zaváhání. Práce Šárky Pavlíčkové o Domě U Černé Matky Boží v Praze nevyčerpává zajisté všechny aspekty jeho vzniku včetně reakce současníků a ohlasu pozdějších generací. Přínosem by bylo i pojednání o Gočárových plánech v NTM, bohužel donedávna nepřístupných.

Suma summarum považuji bakalářskou práci Šárky Pavlíčkové za velmi zdařilou absolventskou práci a doporučuji ji *sine ira et studio* k obhajobě a hodnotím známkou „výborně“.

6. 9. 2015

Petr Fidler